

СРПСКИ ТЕХНИЧКИ ЛИСТ

ОРГАН УДРУЖЕЊА СРПСКИХ ИНЖЕЊЕРА И АРХИТЕКТА

САДРЖАЈ: Члановима Удружења — 185— Срећан рад од Ј. — 186— Стечај од Ј. — 186— Распис Министарства Грађевина о употреби стакла из српске фабрике у Костолцу од В. Н. Вуловића Мин. Грађевина — 187— Париске подземне железнице (наставак) од Ј. — 187— Књижевност, Вести, Благајникова пошта, и Члановима Удружења — 188—

ЧЛАНОВИМА УДРУЖЕЊА

Удружење Српских Инжењера и Архитекта адржаће, по прописима чл. 55, 56, 57 58, и 59, свога устава, свој

XXI ГЛАВНИ СКУП

На дан 6. Јуна 1910. године у Београду, у дворници нове основне школе код Саборне Цркве, а са овим дневним редом:

- 1.) Избор два секретара,
- 2.) Примање нових чланова,
- 3.) Извештај Управног Одбора,
- 4.) Извештај о „Срп. Техничком Листу,“
- 5.) Извештај о благајни Удружења и „Техн. Листа,“
- 6.) Извештај о књијници Удружења,
- 7.) Извештај Надзорног Одбора,
- 8.) Давање разрешнице Управном Одбору,
- 9.) Утврђење буџета Удружења и „Техн. Листа“ за 1910/11 год.,
- 10.) Избор председника и четири члана Управног Одбора,
- 11.) Избор чланова Надзорног Одбора,
- 12.) Предлози.

По чл. 32 Устава ове године иступају из Управе: председник г. К. Главинић и чланови Управног Одбора г.г. Јован Андрејевић, Драгутин Маслаћ, Бранко Таназевић, и Нешко М. Смиљанић.

По чл. 56 Устава може се на главном скупу решавати само о оним предлози ма који се поднесу Управи најмање 20 дана пре скупа.

Редовни и ванредни чланови Удружења имају на скупу право гласања, а остали учествују само са саветујућим гласом.

Почетак скупа тачно у 8 часова пре подне

Секретар

Неш. М. Смиљанић

Председник

К. Д. Главинић

СРЕЋАН РАД.

Наше Удружење живи већ неколико година животом каквим не бисмо желели да и даље живи. Осећа се неки застој, нека врста апатије, која се прекида само о данима нашег годишњег скупа. Инжењери и архитекти заузети својим пословима немају сувише времена да би могли жртвовати и на послове Удружења.

Тај застој осећа се и у целом државном организму нашем, па није чудо што је и код нас случај.

Али Удружење Српских Инжењера и Архитекта има узвишен циљ, оно има да носи заставу културног напретка наше отаџбине и оно не сме да клоне, и не може и не сме, да је преда другоме. Зато треба да се пренемо, да освежимо наше Удружење, да приономо свим силама на посао и да кренемо унапред; тако да најзад и они на управи, који управљају и додељују судбину техничкој струци увиде, да за све што се ради на техничкој струци, треба радити у споразуму с Удружењем. Јер ако и признамо, да може при решавању често једна једина памет да превагне колективну памет неколицине, опет та памет треба да бар саслуша шта други мисле. Јер ће тад имати пред собом више факата и више разлога за комбиновање.

Ми бисмо искрено жељели да наше Удружење буде срећно, да из своје средине изабере Управу од људи, који ће се моћи јаче заложити за напредак Удружења но што је могла досадашња управа, или бар која ће бити срећније руке но досадашња, јер верујемо, да су и досадашња Управа као и све њене претходнице чиниле све што су могле и учиниле онолико колико су према приликама могле учинити.

Али није доста да буде сама управа на свом месту, да она буде вредна, мудра и истрајна; поред тога је много важније, да је сви чланови својски и искрено помажу. Та помоћ не треба да се састоји само у ћутању као знаку одобравања, већ треба да буде помоћ дела, помоћ активна.

Онако исто као што на главном скупу многи чланови износе и лепе мисли и предлоге за напредак Удружења; тако треба и осталих триста и шездесет дана преко године из дана у дан радити, трудити се, те да се лепе замисли приведу у дело.

Зато ми и апелујемо на другове с молбом, да што активније помажу рад управе,

којој буду поклонили поверење. Да је не оставе с тешким бременом. Јер наш народ не каже узалуд: „Благословене многе ручице.“

Зато другови прионите на посао искрено и истрајно, па ће нам Удружење ускоро заузети оно место у нашем друштву, које му према интелигенцији својих чланова одишта припада.

Поздрављајући другове, који долазе данас на главни скуп да већају о напретку нашег удружења добродошлицом, ми им желимо да им рад буде срећан и плодан.

Ј.

СТЕЧАЈ

Удружење Српских Инжењера и Архитекта расписује овим стечај за израду расправе о **армираном бетону**.

Најбоље израђену расправу награђује са 500 динара Раљска фабрика цемента.

Расправа има у првом реду да изложи и испита опште особине конструкција од армираног бетона и да при томе обрати особиту пажњу питању: када су и у колико оне полесније од осталих а нарочито чисто гвоздених конструкција.

При том расуђивању треба узети у обзир све особине армираног бетона, а нарочито његову сигурност противу пожара и његове игијенске особине.

При испитивању конструкција од армираног бетона с економског гледишта ваља узети у обзир не само трошкове око израде него и трошкове око одржавања.

Зарад бољег објашњена и очигледнијег упоређења могу се расправи додати и упоредни пројекти за једну конструкцију у гвозђу и у армираном бетону и то за околину Пожаревца, Шапца или другог ког места у Србији у којима је оскудица у добром крупном камену за зидање.

Рок за предају расправе оцењивачком суду или Удружењу Српских Инжењера и Архитекта биће Цвети 1911. године како би се могао извршити преглед и оцена поднесених расправа, те да се награда додели о Главном скупу Удружења на Духове 1911.

У оцењивачком суду су изабрана ова лица:

Председник: г. Јефта Стефановића ред. професор Универзитета и чланози г. г. Кирило Савић Управник грађења нових желез-

ница, Миленко Турудић и Dr Jngen Милутин Миланковић ванредни проф. Универзитета и Драгутин Маслаћ архитект Мин. Грађевина.

30. маја 1910. год.

Београд.

У име Удружења

Српских Инжењера и Архитекта

Председник оцењивачког суда

Јефта Стефановић.

Распис Министарства Грађевина о употреби стакла из српске фабрике у Костолцу.

Прва Српска повлашћена фабрика стакла за прозоре, писмом од 9. тек. месеца известила ме је, да је, према датој повластици од 7. Јула 1907. г. инсталирала модерну фабрику за израду прозорског стакла у Костолцу и да је одпочела интезиван рад почетком ове године. Даље, за сада израђује прозорска стакла од 1^{1/2}, 2, 3 и 4 m.m дебљине а у дужини до 1.95 мет. и да је њено стакло изврсног квалитета,—па ме је на основу свега тога молила да на основи чл. 4. зак. о потпомагању домаће индустрије издам потребну наредбу подручним ми органима, да при саставу предрачуна и услова за јавне грађевине у исте предвиђају првенствено употребу стакла за прозоре српског порекла.

Позван законом да водим строго рачуна о потпомагању наше домаће радиности, ја се одазивам овој молби поменуте фабрике и наређујем Начелству-Управи односно њиховим грађевинским одељцима, да у будуће при састављању предрачуна и услова за државне, окружне, среске и општинске грађевине, у исте предвиђају првенствену употребу стакла за прозоре од српског порекла, а у недостатку истог моћи ће се подмирити потреба са стране.

О пријему овог мог расписа известиће ме начелство—Управа.

Бр. 9550

Министар Грађевина

15. Децембра 1910 г.

В. Н. Вуловић с. р.

Београд

ПАРСКЕ ПОДЗЕМНЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ.

(наставак)

Станице На 158 пројектованих станица 140 су под земљом а само 18 над улицама или у отвореним усецима.

Већина подземних станица постављена је што је било могуће плиће испод нивоа улица, како би им приступ био што подеснији. Али због преплитања појединих деоница морале су неколике ста-

нице бити постављене доста дубоко. Тако има станица које су више од 12 метара дубоко испод нивоа улице.

Станице	Place Gambeta (пруга бр. 3)	12,26 m
"	Place de la Republique (пруга бр 3)	13,50 "
"	Avenue Parmenher " ")	15,3 "
"	Place de l' Etoile (пруга 2 север)	13,5 "
"	Pere Rachaise (пруга 2 север)	13,5 "
"	Place Deufert Loch:rap (и југ)	13,8 "
"	Place de l' Opera (линија 8)	16,09 "

Али има и много станица које су постављене на најмању могућу дубину коју конструктивни разлози допуштају.

И станице су двојакo засведене; или пуним сводом или сводовима између гвоздене конструкције како је где захтевао дубински положај станице.

Свод захтева за конструкцију најмање један метар дубине до темена према томе најмања дубина шина испод калдрме код засведених станица износи 6,90м. А сводови између гвоздених греда захтевају мању конструктивну висину и зато је у том случају најмања потребна дубина 6,00м. Али је код новијих конструкција повећана та дубина на минимум 6,4м. Израда сводова између гвоздених носача условљава расколавање и улице и уличне калдрме, дакле прекид саобраћаја за време извршења; док код израде сведених станица код којих су шине под улицом по 6,90 тај услов не постоји, рад се врши подземно и без ремећења саобраћаја. А за врло многе Париске улице питање о прекиду саобраћаја игра велику улогу.

Саобраћај се на многим улицама апсолутно није могао нити смео прекидати.

Било је два главна разлога који су налагали плитко постављање станица: Местимице плитка подземна вода, а местимице теренске прилике, управо теренске неприлике. Нпр. станица Place de la Nation и станица Rue de Rome постављене су плитко зато што се укрштају са великим тунелом западне железничке пруге.

Потпуно засведене станице стају јефтиније но оне које су засведене сводовима између гвоздених греда а поред тога захтевају и мање трошкове за одржавање. Сем тога сведене станице лакше је и осветљавати но оне с гвозденим гредама. Јер су сводови обложени глатким, глазираним плочицама које боље распоређују светлост и боље одбијају, те је општи утисак много пријатнији док сводови између носача чине доста непријатан утисак.

Прописано је да код свију постаја буде тротоар дугачак 75м. широк 4.10м. и 0,85м уздигнут изнад горње површине шина. Нова кола имају патос око 25см. узвишенији но што је тротоар и стара кола између 22 и 23 см. Улаз у вагоне и излаз врло је удобан јер ивица тротоара допире до саме ивице кола, а осветљење станица је добро.

При изради пројекта било је предвиђено да буде број дневних возова најмање 135 и да возови имају најмање 100 седишта. Али се убрзо показао врло много већи саобраћај, те се убрзо увели возови састављени из моторних кола и пет вагона, док је с почетка било место пет само три вагона у возу.

Али ни то није било довољно већ су 1901 године чињени покушаји с возовима од 6 вагона и двојим моторним колима, која се заједнички регулишу конбинатором с првих кола. Покушаји су испали добро и зато је уведен још један вагон дакле по 7 вагона у возу.

КЊИЖЕВНОСТ

Vijesti Hrvatskoga Druztva Inzinira i Arhitekta u Zagrebu.

Број 2. Нова врста патоса (од ојачаног бетона) на савском мосту код Загреба, Инж. Антун Костиал и инж. Ђуро Врлих. Мутна вода у Загребачком водоводу, инж. Валентин Лапен. Крстасти свод од ојачаног бетона, инж. Кајзер (Дражђани). Да ли су грађевине од ојачаног бетона сигурне од ватре? инж. Чагловић. Какву технику требамо? проф. Др. О. Франгеш. Преставка Хрватскога друштва инжењера и архитекта по предмету реорганизације техничке службе у краљевинама Хрватској и Славонији. Друштвене вести. Различито. Књижевност.

Број 3. Зграда кр. земаљског завода за мирне умоболне у Пакрацу, инж. Леон Јун. Мутна вода и загребачком водоводу инж. Рудолф Врбанић. Узрок честом прелому појединих конструктивних делова код зракоплова, аероплана и т. д. Др. Ст. Пливелић. Узроци поплаве у северној француској, инж. Мијо Филиповић. Рачунање статички неодређених конструкција од ојачаног бетона, инж. Аматео Карнелути. † Ахил пл. Дука. Друштвене вести. Различито. Преглед часописа. Књижевност. Д.

Светлост орган друштва за школску хигијену и народно просвећивање Бр. 3. и 4.: Др. Хран. М. Јоксимовић, женске гимназије. Проф. П. М. Илић, комете или звезде репате. А. З. Јовичић, Вештина виђења (наставак). Доситијева прослава стогодишњице. Ст. М. Мијатовић, Недаће и сметње на народном просвећивању. Сретен Динић, Шта вреди писати књиге. Народна писменост. Уредник, Пета скупштина. Б. Курандић, Рад у ђачким дружинама. Књижевни прикази. Угљеша, Данашњи оцеви. Извештај управног одбора. Д.

В Е С Т И

Оправка школских зграда у М. Пеку, уступљена је Ивану Стојановићу, предуз. за 2489

Власник за Удруж. Срп. Инжењ. и Архитекта **Кирило Савић** упрвник Управе за грађење нових железница
Одговорни уредник: **Јован Андрејевић** инжењер, управник грађевинског одељка општине београдске
Штампарија К. Грегорића и Друга — Београд

дин. ниже од предрачунске суме за 74,18 дин. или 2,89% плаћа држава.

Оправка поште у Јагодини уступљена је Ташку Симоновићу за 5342 дин. ниже за 75.80 дин. или 1,40% плаћа држава.

Оправка 11 мостова и пропуста на путу Брус—Плеш—Јошан. Бања уступљена је Урошу Урошевићу пред. из Крушевца за 7472 дин. ниже од предрачунске суме за 200,12 дин. или 2,61% плаћа држава.

Оправка среске зграде у Рековцу уступљена је Сими Перићу пред. из Рековца, за 2937 дин. ниже за 59,95 д. или 2,50% плаћа срез.

Грађење штале и нужника при канцелар. ср. Белопаланачког уступљено Ник. Митковићу пред. из Пирота, за 4524 дин. ниже за 74,37 дин. или 1,2% плаћа срез.

Израда потпорних и оближњих зидова на путу Кална — Св. Никола у Б. Бериловцу, уступљено је Милану Пејчићу, пред. из Пирота за 2592 дин. ниже за 516,62 дин. или 16,61% плаћа држава.

Израда каменог пропуста код суве чесме на путу Смедерево — М. Орашје, уступљена је Симићу и Павловићу пред. из Смедерева за 2199 дин. ниже од предрачунске суме за 276,22 или 11,16% плаћа срез.

Благајникова пошта.

Г. Александар Петровић инжењер из Београда, предао нам је покупљену претплату од надзорничких приправника на железници, и то:

по 5. дин

за целу 1910. год.

од г. г. Рад. Поповића из Јагодине, Свет. Алексића из Младеновца, Милор. Генчића из Паланке, Дим. Николића из Београда, Жив. Перовића из Београда, Јанићија Ковачевић из Београда, Мих. Михајловића из Аранђеловца и Душана Лукића из Ћићевца,

2,50 дин. за I полгође 1910 г.

од г. Мих. Ђорђевића из Смедерева

3,33 дин.

од I. маја до 31 дец. 1910 г.

од г. г. Милоша Јанковића из Крагујевца, Живојина Стојановића и Жив. Костића из Ћуприје.

Члановима Удружење.

Извештавају се чланови Удружења, да ће претходни заједнички састанак бити 5-ог овог месеца у 8 сати у вече у башти код „Коларца.“

Полазак за Цариград 6-ог т. м. у 11 час. и 15 мин. у вече. Сви путници треба да визирају пасоше у турском консулату.